

Тучковенко

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАКАЗ

«2» листопада 2017 р.

м. Одеса

№ 320/с/1

«Про затвердження та введення в дію
нової редакції Положення про науково-дослідну
роботу студентів в ОДЕКУ»

На підставі рішення Вченої ради університету від 26.10.2016 р.

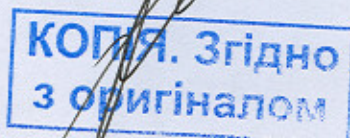
НАКАЗУЮ:

1. Затвердити та ввести в дію з листопада 2017 р. нову редакцію «Положення про науково-дослідну роботу студентів Одеського державного екологічного університету» (додається).
2. Контроль за дотриманням вимог Положення покласти на проректора з наукової роботи Тучковенка Ю.С.

Ректор

Степаненко С.М.

Проект вносить:
Проректор з наукової роботи

Погоджено:
Проректор з навчальної роботи

_____ Тучковенко Ю.С.

_____ Сербов М.Г.

Проректор з НМР

_____ Хохлов В.М.

Декан МАП

_____ Боровська Г.О.

Набуває чинності з 06.11.2017 р.

Наказ №_320«С»_від 02.11.2017 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні Вченої Ради ОДЕКУ
« 26 » жовтня 2017 року
Ректор ОДЕКУ
Степаненко С.М.

ПОЛОЖЕННЯ

про науково-дослідну роботу студентів в Одеському державному екологічному університеті

Розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Положення про науково-дослідну частину ОДЕКУ (2005 р.), Положення про Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Одеського державного екологічного університету (2015 р.), Положення про відділ наукової роботи студентів ОДЕКУ (2016 р.), Положення про порядок нарахування кредитів ЄКТС студенту за наукову та науково-технічну діяльність в Одеському державному екологічному університеті (2017 р.), діючих нормативних документів МОН України та наказів ректора університету.

1. Загальні положення

Метою і основними завданнями організації науково-дослідної роботи студентів (НДРС) є:

- формування навичок та вмінь самостійної та творчої роботи студентів;
- виявлення та розвиток обдарованих студентів, сприяння реалізації їх здібностей;
- стимулювання творчого самовдосконалення студентської молоді, створення сприятливих умов для розвитку і функціонування різних форм наукової творчості молоді;
- популяризація досягнень науки, техніки та інноваційних технологій; підвищення інтересу студентів до обраної спеціальності;
- підготовка нового покоління конкурентоспроможних фахівців;
- відбір студентів для участі у всеукраїнських та міжнародних олімпіадах, конкурсах, турнірах;
- забезпечення ефективного відбору здібної, обдарованої і талановитої молоді для подальшого навчання в магістратурі та аспірантурі, поповнення науково-педагогічних і наукових кадрів університету;
- залучення студентів до роботи в межах науково-дослідних тем, які розробляються в університеті;
- залучення провідних вчених, наукових, науково-педагогічних працівників до активної роботи з обдарованою студентською молоддю.

Науково-дослідна робота студентів починається з першого курсу і продовжується до завершення кваліфікаційних робіт.

Система НДРС повинна забезпечувати безперервну участь студентів в

науковій роботі протягом всього періоду навчання з урахуванням послідовності заходів і форм НДРС відповідно до логіки і послідовності навчального процесу.

1.2 Науково-дослідну роботу в університеті організують та контролюють: ректор, проректор з наукової роботи, декани факультетів та інституту, завідувачі кафедр університету, начальник науково-дослідної частини університету, завідувач відділом наукової роботи студентів, завідувач відділу міжнародного співробітництва, голови рад Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених університету та факультетів.

1.3 Реалізація системи НДРС в університеті здійснюється деканатом магістерської та аспірантської підготовки, заступниками деканів з наукової роботи, відділом наукової роботи студентів, Науковим товариством студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених університету, відповідальними за організацію НДРС, керівниками наукових гуртків і семінарів на кафедрах університету з числа їх професорсько-викладацького складу.

2. Форми науково-дослідної роботи студентів

Безпосередня участь студентів у науково-дослідних, науково-технічних, проектних та інших роботах, які проводяться в університеті, забезпечується через організаційні форми і заходи системи НДРС, що поділяються на науково-дослідну роботу, яка включена в навчальний процес, та науково-дослідну роботу, що виконується у поза навчальний час.

Науково-дослідна робота, що входить у навчальний процес, передбачає виконання навчальних завдань (в т.ч. передбачених в модулі «Наукова робота» робочих програм з навчальних дисциплін), курсових і кваліфікаційних робіт, що мають елементи наукових досліджень або наявний реальний науково-дослідний характер.

Науково-дослідна робота, що виконується студентами у поза навчальний час (понад або поза навчальних планів), організовується у формах:

- роботи в студентських наукових гуртках та семінарах;
- участі в студентських олімпіадах та конкурсах наукових робіт;
- участі з доповідями в університетських, всеукраїнських та міжнародних конференціях;
- підготовки наукових публікацій;
- участі у виконанні науково-дослідних робіт (НДР) кафедр, проблемних лабораторій науково-дослідної частини університету;
- участі в роботі студентських наукових шкіл, стажуванні за програмами міжнародного освітньо-наукового, наукового співробітництва, академічного обміну студентами.

2. Структура науково-дослідної роботи студентів

2.1 *Студентський науковий гурток* – основна структурна одиниця організації НДРС на кафедрі для студентів першого (бакалаврського) рівня освіти. Організація роботи у такому гуртку передбачає проведення дослідження з наукової проблематики кафедри. Залучення студентів у наукові гуртки проводиться професорсько-викладацьким складом кафедри на лекціях, практичних заняттях, в індивідуальних бесідах.

Робота студентів ґрунтується на виконанні завдань наукового керівника у відповідності до плану роботи гуртка, розглянутому і затвердженому на засіданні кафедри. Члени гуртка зобов'язані виконувати завдання у терміни, які встановлені науковим керівником, і за результатом роботи періодично робити доповіді або повідомлення на засіданні гуртка.

Засідання гуртка повинні проводитися не менше одного разу на місяць. Облік роботи гуртків ведуть їх керівники у вигляді протоколів засідань, які зберігаються на кафедрах.

Підсумком роботи студента в гуртку є наукова доповідь, подана на конференцію або робота, яка оформлена на конкурс.

2.2 *Студентський науковий семінар* – структурна одиниця організації НДРС на кафедрі для студентів другого (магістерського) рівня освіти та старших курсів першого (бакалаврського) рівня освіти, які проявляють цікавість до актуальної наукової проблеми.

Основним видом діяльності студентських наукових семінарів є науково-практична діяльність, пов'язана з розробкою програм та застосуванням методів досліджень, отриманням консультацій у провідних спеціалістів кафедри і керівника семінару, проведенням робочих дискусій, збором інформації, складанням аналітичних довідок, підготовкою і опублікуванням доповідей, статей, участю у науково-практичних конференціях, круглих столах, наукових дискусіях, конкурсах.

В межах роботи студентського наукового семінару можуть створюватись проблемні групи, з числа найбільш здібних і талановитих в науковій роботі студентів, для розробки конкретної наукової проблеми за напрямками наукової діяльності кафедри.

На студентському науковому семінарі доповідаються результати індивідуальної науково-дослідної роботи студентів. Виступ студента може бути звітом про проведенні дослідження або окремий завершений етап наукової роботи.

Семінар веде науковий керівник, який після обговорення доповідей підводить підсумки виступів студентів, надає всебічну оцінку виконаних робіт, відзначає їх позитивні сторони та недоліки.

На семінарі вирішується питання про надання доповідей на наукові конференції, про публікації студентських робіт та презентацію їх на конкурси.

Облік роботи семінарів ведуть їх керівники у вигляді протоколів засідань, які зберігаються на кафедрах.

2.3 *Конкурс студентських наукових робіт* проводиться щороку з метою

створення умов для розвитку інтелектуального потенціалу талановитої молоді, підтримки наукової та творчої роботи студентів, стимулювання їх інтересу до дослідницької роботи, оволодіння ними інноваційними технологіями.

У Конкурсі можуть брати участь студенти, які здобувають в університеті вищу освіту за освітнім ступенем бакалавра, магістра, у тому числі іноземці та особи без громадянства, що навчаються в університеті.

Конкурс оголошується наказом МОН, в якому, зокрема, зазначаються: склад організаційного комітету, строки проведення конкурсу, перелік галузей знань, спеціальностей (спеціалізацій), з яких проводиться конкурс. Конкурс проводиться у два тури: I тур - в вищих навчальних закладах; II тур - у базових вищих навчальних закладах.

Для організації та проведення I туру конкурсу, в університеті за наказом ректора створюються конкурсні комісії з галузей знань, спеціальностей (спеціалізацій), на розгляд яких студенти подають свої наукові роботи. Конкурсні комісії з проведення I туру конкурсу відбирають не більше трьох наукових робіт з кожної галузі знань, спеціальності (спеціалізації) та надсилають їх до базових вищих навчальних закладів у строк, визначений відповідним наказом МОН.

2.4 *Студентські олімпіади* це змагання здобувачів вищої освіти у творчому застосуванні здобутих компетенцій в професійній діяльності. Олімпіада проводиться з навчальних дисциплін, спеціальностей (спеціалізацій), за якими здійснюється підготовка здобувачів освіти в університеті.

Олімпіада з навчальної дисципліни це творче змагання з дисциплін, що формують інтегральні, загальні, спеціальні (фахові, предметні) компетентності підготовки учасників, які вивчають відповідну дисципліну в поточному або закінчили її вивчати в минулому навчальному році.

Олімпіада зі спеціальності (спеціалізації) це творче змагання з професійної та практичної підготовки учасників старших курсів з спеціальностей (спеціалізацій), за якими здійснюється їх підготовка в університеті за відповідним ступенем вищої освіти бакалавр, магістр.

В Олімпіаді можуть брати участь всі бажаючі студенти університету денної форми навчання, у тому числі іноземці та особи без громадянства, що навчаються в університеті.

Перелік навчальних дисциплін, спеціальностей (спеціалізацій), базові вищі навчальні заклади з проведення Олімпіади затверджуються наказом МОН.

Для організації та проведення олімпіади в університеті створюється організаційний комітет, журі, апеляційна комісія. Умови і порядок проведення, склад оргкомітету, склад журі та апеляційної комісії олімпіади затверджуються наказом ректора університету. При проведенні першого туру олімпіади в університеті проводиться відбір студентів для участі у наступних турах в базових вищих навчальних закладах.

2.5 *Наукові товариства (НТ) студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених університету та факультетів*, метою діяльності яких є всебічне сприяння розвитку науки, науковій, винахідницькій та іншій творчій

діяльності у молодіжному середовищі шляхом створення умов для розкриття і розвитку наукового та творчого потенціалів молоді, формування сучасного наукового світогляду, ініціювання нових знань та використання результатів наукових досліджень для вирішення актуальних проблем розвитку різних галузей економіки України, їх гідрометеорологічного забезпечення, екології та охорони навколишнього середовища.

Свою діяльність НТ університету організує і здійснює згідно Положення про Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Одеського державного екологічного університету (ОДЕКУ).

Наукове товариство виконує наступні функції:

- залучає обдаровану молодь та молодих науковців університету та його факультетів (інституту) до наукової роботи в наукових гуртках, семінарах кафедр, участі у конкурсах студентських наукових робіт та олімпіад, виконання науково-дослідних робіт в лабораторіях науково-дослідної частини та на кафедрах університету, конференціях студентів та молодих вчених;
- долучається до організації та проведення наукових, науково-практичних та освітніх наукових заходів (конференцій, семінарів, форумів, виставок, круглих столів, літніх шкіл, лекцій, дебатів, інтелектуальних ігор, зустрічей з відомими науковцями, презентацій наукових проектів тощо);
- узагальнює і поширює позитивний досвід наукової роботи осіб, які навчаються та працюють в університеті;
- популяризує наукову та науково-дослідну роботу та висвітлює наукову діяльність студентів, молодих вчених у засобах масової інформації, у т.ч. на сайті в мережі Інтернет та у виданнях університету;
- сприяє обміну інформацією між молодими вченими та дослідниками, виданню друкованих наукових праць осіб, які навчаються і працюють в університеті, у тому числі шляхом випуску друкованих та електронних збірників матеріалів, тез доповідей на конференціях;
- вносить пропозиції щодо преміювання та інших форм заохочення студентів, молодих вчених за вагомі досягнення у науково-дослідній роботі та інноваційній діяльності;
- взаємодіє з кафедрами, науково-дослідною частиною, адміністрацією університету й факультетів (інституту), радами молодих вчених та науковими товариствами інших вищих навчальних закладів України та зарубіжжя, науковими та науково-дослідними установами НАН України, національних галузевих академій наук та відомчої підпорядкованості, громадськими і державними організаціями з питань наукової роботи студентів та молодих вчених, розвитку міжвузівського та міжнародного наукового співробітництва;
- представляє інтереси студентів і молодих вчених перед адміністрацією університету та іншими організаціями з питань наукової роботи та розвитку наукової кар'єри;
- поширює серед осіб, які навчаються в університеті, інформацію про проведення наукових і освітніх заходів Університету, інших вищих

навчальних закладів, наукових організацій і установ України й зарубіжжя;

- сприяє участі кращих студентів і молодих вчених Університету у наукових грантах і програмах, отриманні відповідних стипендій для стимулювання індивідуальних наукових досліджень;
- налагоджує зв'язки з благодійними фондами, спонсорами для підтримки діяльності НТ університету;
- готує та подає до адміністрації Університету та його структурних підрозділів – факультетів (інституту) пропозиції щодо розвитку та удосконалення наукової і творчої діяльності студентів, молодих вчених, у тому числі щодо впровадження інноваційних форм роботи у навчальний процес;
- готує та подає обґрунтовані пропозиції до адміністрації університету та його структурних підрозділів – факультетів (інституту) щодо складу представницьких делегацій НТ університету для навчального, наукового та інших видів обміну в Україні та за кордоном.

НТ університету активно працює над створенням єдиного наукового простору в університеті шляхом взаємодії та координації роботи базових осередків товариства на факультетах (в інституті). Активно взаємодіє з науково-дослідною частиною, кафедрами щодо інформаційної підтримки науково-пошукової діяльності, одержання та поширення інформації про наукові заходи, які проводяться в Україні та за її межами.

Студентський сектор НТ ОДЕКУ тісно взаємодіє, координує свою діяльність, отримує організаційну та адміністративну підтримку відділу організації наукової роботи студентів, деканату магістерської та аспірантської підготовки університету.

2.6 Наукові організаційно-масові заходи НТ університету:

- щорічні наукові конференції студентів, молодих вчених університету;
- регіональні, всеукраїнські та міжнародні наукові конференції студентів та молодих вчених, семінари, симпозіуми, пленери;
- виставки наукової творчості молоді;
- літні наукові школи, студентські семінари та інші заходи за програмами міжнародного освітньо-наукового, наукового співробітництва, академічного обміну студентами.

3. Управління процесом науково-дослідної роботи студентів

3.1. Загальне керівництво науково-дослідною роботою студентів в університеті здійснює проректор з наукової роботи.

3.2 Відділ наукової роботи студентів (ВНРС) здійснює організацію, адміністративне супроводження, провадження та контроль діяльності кафедр університету у частині залучення студентів і молодих вчених до наукової та науково-технічної діяльності. ВНРС виконує свої функції і завдання в тісній кооперації з деканатом магістерської та аспірантської підготовки, науково-дослідною частиною, Науковим товариством студентів, аспірантів, докторантів

і молодих вчених університету.

Функціональні завдання роботи відділу полягають у наступному:

3.2.1 Контроль планування, діяльності, звітності роботи студентських наукових гуртків та семінарів на кафедрах університету.

3.2.2 Координація діяльності складових структури науково-дослідної роботи студентів в університеті.

3.2.3 Участь в організації, надання методологічної підтримки, контроль за проведенням конкурсів студентських наукових робіт, олімпіад, наукових конференцій. Підготовка звітної документації щодо проведених студентських наукових заходів разом з їх організаторами.

3.3.4 Участь у формуванні програм, підготовки до публікацій збірників тез, матеріалів доповідей конференцій студентів та молодих вчених університету, які проводяться на базі університету.

3.3.5 Надання організаційної, адміністративної підтримки діяльності в університеті Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених.

3.3.6 Координація діяльності та контроль за діяльністю відповідальних за НДРС на кафедрах університету.

3.2.7 Опрацювання та впровадження методичних та нормативно-правових документів в сфері наукової роботи студентів та молодих вчених університету.

3.2.8 Підведення підсумків результатів наукової діяльності в університеті за звітні періоди та підготовка звітних матеріалів до відповідних розділів звіту університету щодо наукової роботи студентів та молодих вчених.

3.2.9 Систематизація списків студентів з нарахованими їм кафедрами кредитами за наукову та науково-технічну діяльність, оприлюднення їх у встановленому порядку на сайті університету та надання до відповідних деканатів. Контроль за обліком підтверджуючих документів та правильністю нарахування кредитів студентам на кафедрах університету.

3.3 Відділ міжнародного співробітництва відповідає за організаційне забезпечення зовнішньої академічної мобільності студентів (у вищих навчальних закладах за кордоном), участі студентів в роботі міжнародних студентських наукових шкіл, стажуванні за програмами міжнародного освітньо-наукового, наукового співробітництва.

3.4 Науково-дослідна частина університету забезпечує:

- залучення студентів до участі в НДР, які фінансуються з різних джерел, за поданням керівників НДР, кафедр університету, відділу організації наукової роботи студентів, НТ університету, за профілем, які відповідають тематиці НДР;
- проведенню в університеті наукових організаційно-масових заходів за участю студентів та молодих вчених;
- сприяє створенню в університеті навчально-наукових центрів, комплексів та об'єднань.

3.5 Деканат магістерської на аспірантської підготовки здійснює:

- координацію, кураторський нагляд, надає адміністративну підтримку діяльності відділу наукової роботи студентів, Наукового

товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених університету;

- контроль за виконанням студентами другого (магістерського) рівня освіти індивідуальних планів наукової роботи, участі їх у наукових організаційно-масових заходах НТ університету.

3.6 Заступники деканів з наукової роботи організують студентську наукову роботу на факультеті (в інституті), а завідувачі кафедр та відповідальні за організацію НДРС – на кафедрах університету.

3.7 Відповідальні за організацію НДРС, керівники наукових гуртків і семінарів на кафедрах університету обираються на засіданні кафедри з числа науково-педагогічних працівників і періодично (не менше одного разу в семестр) звітують перед кафедрою про свою роботу. На них покладаються обов'язки:

- складання календарного плану роботи, який затверджується на засіданні кафедри і підписується завідувачем кафедри;
- ведення обліку участі студентів у складових структури науково-дослідної роботи студентів на кафедрі та відповідної звітної документації (протоколів засідань гуртків і семінарів, засідань секцій наукових конференцій, олімпіадні завдання з результатами оцінювання кожного учасника та т. ін.);
- облік балів, які нараховані певному студенту протягом семестру за його наукову та науково-технічну діяльність на кафедрі;
- зберігання протягом двох календарних років усіх документальних підтверджень участі певних студентів у науковій та науково-технічній діяльності;
- подання до відділу наукової роботи студентів затверджених завідувачем кафедри списків студентів, яким кафедрою були нараховані кредити за наукову та науково-технічну діяльність;
- складання річних та поточних звітів про стан НДРС на кафедрі.

3.8 Декани факультетів, завідувачі кафедр здійснюють поточний контроль за діяльністю відповідальних за організацію НДРС на кафедрах університету.

4. Система заохочення студентів до наукової роботи

Функціонування та розвиток студентської наукової роботи передбачає заходи щодо заохочення та стимулювання студентів.

Основні форми заохочення та стимулювання:

- облік результатів, отриманих у процесі виконання наукової роботи, при оцінюванні знань з дисциплін, курсових робіт та практик (заліки; іспити; зарахування виконаних НДР як курсових робіт та звітів з практики) на різних етапах навчання;
- висування найбільш обдарованих студентів на здобуття іменних та персональних стипендій;
- представлення кращих студентських робіт на конкурси, виставки та інші організаційно-масові заходи, що передбачає нагородження переможців;

- залучення найбільш талановитих студентів до участі у виконанні НДР в межах науково-дослідної частини університету з оплатою праці, програмах міжнародного освітньо-наукового, наукового співробітництва, академічного обміну студентами.

За успіхи, досягнуті в науково-дослідній роботі, студенти можуть нагороджуватися почесними грамотами, дипломами, цінними подарунками, преміюватися, направлятися для участі у престижних виставках, конференціях, конкурсах, олімпіадах.

Наукова та науково-технічна діяльність студента, яка виконується поза навчальними планами, оцінюється щосеместрово через нарахування наукових кредитів в залежності від успіхів студента та виду діяльності, що була здійснена студентом згідно «Положення про порядок нарахування кредитів ЄКТС студенту за наукову та науково-технічну діяльність в Одеському державному екологічному університеті». Ці кредити використовуються для розрахунку рейтингу успішності студента, як це визначено у чинних Правилах призначення академічних стипендій в університеті, можуть враховуватися при формуванні індивідуального навчального плану студента на наступний навчальний рік згідно з діючим в університеті положенням, а також при конкурсному відборі осіб, які вступають на навчання для здобуття ступеня магістра за кошти державного бюджету.

5. Планування та звітність з науково-дослідної роботи студентів

5.1. На початку навчального року річні плани науково-дослідної роботи студентів, студентських гуртків і семінарів обговорюються і приймаються на засіданнях відповідних кафедр університету з урахуванням пропозицій студентських наукових товариств факультетів (інституту), затверджуються проректором з наукової роботи за поданням завідувачів кафедрами.

5.2 Річні плани роботи відділу наукової роботи студентів, відділу міжнародного співробітництва, НТ університету, проведення університетських, всеукраїнських та міжнародних наукових заходів на базі університету (за участю студентів, молодих вчених) обговорюються на засіданні науково-технічної ради університету і затверджуються розпорядженням ректора за поданням проректора з наукової роботи.

5.4 Наприкінці календарного року кафедри університету надають проректору з наукової роботи звітну інформацію з показниками науково-дослідної роботи студентів за календарний рік за встановленою формою.

5.3 Щорічно, наприкінці навчального року вчена рада університету заслуховує звіт начальника відділу наукової роботи студентів та голови НТ університету про стан і результати науково-дослідної роботи студентів в університеті, а вчені ради факультетів (інституту) розглядають та обговорюють питання про стан і перспективи науково-дослідної роботи студентів на факультеті (в інституті).

Розглянуто та рекомендовано на засіданні науково-технічної ради ОДЕКУ 26.10.2017 р.